

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów w związku z rozwojem sektora biopaliw: teoria czy praktyka?

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
„Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Adam Stępień
Dyrektor Generalny
Krajowej Izby Biopaliw

Warszawa, 31 maja 2011

Plan prezentacji:

- Krajowa Izba Biopaliw – kim jesteśmy?
- rola biopaliw dla rolnictwa i obszarów wiejskich
- biopaliwa a polityka energetyczna i sektor transportowy UE
- pośrednia zmiana użytkowania gruntów (ILUC) – definicja
- ILUC – co dalej?
- wnioski

Krajowa Izba Biopaliw – kim jesteśmy?

Stowarzyszenie Krajowa Izba Biopaliw to obecnie największa organizacja branżowa zrzeszająca podmioty zajmujące się wytwarzaniem biokomponentów oraz biopaliw w rozumieniu zapisów ustawy z 25 sierpnia 2006 roku o biokomponentach i biopaliwach ciekłych.

Stowarzyszenie, zgodnie z zapisami statutowymi, zajmuje się zarówno tematyką związaną z promocją wykorzystania ekologicznych paliw w transporcie, jak również działalnością dotyczącą zachęcania producentów rolnych do wytwarzania roślin na cele energetyczne.

Krajowa Izba Biopaliw – co robimy?

- Opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń oraz wnoszenie zmian legislacyjnych;
- Współuczestniczenie w tworzeniu nowych aktów prawnych dotyczących sektora biokomponentów, biopaliw ciekłych i biopłynów;
- Działania na rzecz ochrony interesów zrzeszonych podmiotów;
- Inicjatywy na rzecz rozwoju innowacyjności w przemyśle gorzelnicznym, olejarskim oraz produkcji biokomponentów, biopaliw ciekłych i biopłynów;
- Wykonywanie ekspertyz, opinii i opracowań;
- Współdziałanie z władzami samorządowymi i państwowymi, podmiotami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami naukowymi i innymi jednostkami organizacyjnymi w kraju i za granicą;
- Organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji, kongresów, seminariów, wymian międzynarodowych, wystaw i innych imprez upowszechniających cele KIB.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Krajowa Izba Biopaliw

Nasi członkowie to m.in.

Koalicja Na Recz Biopaliw

Współpracujemy :

Dołącz do nas!

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Rola biopaliw dla rolnictwa i obszarów wiejskich

- wzrost zatrudnienia** - *możliwy w krótkim okresie czasu bez dodatkowych nakładów inwestycyjnych wykorzystując obecne krajowe zdolności wytwórcze biokomponentów*

**Biokomponenty wprowadzone do obrotu przez polskich wytwórców na terytorium RP
(wg danych URE)**

	2008	2009	2010
bioetanol	70 432 t 89 042 m³	56 239 t 71 099 m³	51 300 64 855 m³
estry	157 107 t	355 736 t	361 300 t

**Udział biokomponentów wprowadzonych do obrotu przez polskich wytwórców
w ogólnej ilości biokomponentów wprowadzonych do obrotu na terenie RP**

	2008	2009	2010
bioetanol	38%	24%	18%
estry	33%	56%	40,5%

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Rola biopaliw dla rolnictwa i obszarów wiejskich

- **inwestycje** w nowe urządzenia, serwis maszyn - pośredni wzrost zatrudnienia firm oferujących urządzenia i ich serwis;
- **stabilizacja rynku surowcowego:**
 - ✓ kontraktacja zbiorów ;
 - ✓ inwestycje producentów rolnych w maszyny i urządzenia rolnicze, poprawa agrotechniki;
 - ✓ dążenie do powiększania gospodarstw – inwestycje w zakup ziemi (postęp prywatyzacyjny, zwiększenie liczby transakcji w obrocie prywatnym);
 - ✓ rozwój konsultingu i prywatnego doradztwa rolniczego w zakresie optymalizacji produkcji

Rolnictwo to mechanizm naczyń powiązanych!

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Rola biopaliw dla rolnictwa i obszarów wiejskich

- Większe wykorzystanie całego łańcucha produkcyjnego biopaliw w realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego daje faktyczne, choć może niewielkie, **uniezależnienie od importu energii**;
- Instalacje do produkcji biokomponentów zlokalizowane najczęściej przy mniejszych aglomeracjach i na obszarach wiejskich stanowiąc niezwykle istotne ogniwo w **lokalnej strukturze zatrudnienia**;
- Produkcja biokomponentów to jednocześnie cenne **źródło surowców paszowych** dla zwierząt gospodarskich:
 - ✓ podestylacyjny susz zbożowy (DDGS) - alternatywne źródło pełnowartościowego białka, włókna oraz energii w żywieniu zwierząt;
 - ✓ śruta poekstrakcyjna i makuch rzepakowy – cenne źródło białka i energii.

Biopaliwa a polityka energetyczna i sektor transportowy Unii Europejskiej

W 2009 r. w ramach **Dyrektywy 2009/28/WE** w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych UE przyjęła obowiązkowe cele, które należy zrealizować do 2020 roku:

- ✓ 20 % całkowity udział energii ze źródeł odnawialnych,
- ✓ 10 % udział energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportu.

Głównym celem wyznaczenia obowiązkowych celów jest zagwarantowanie bezpieczeństwa inwestorom i zachęcanie do ciągłego rozwijania technologii, które wytwarzają energię ze wszystkich rodzajów źródeł odnawialnych.

Jednocześnie, w ramach **Dyrektywy 2009/30/WE** („dyrektywa w sprawie jakości paliwa”) UE przyjęła obowiązkowy cel który należy osiągnąć do 2020 roku:

- 6 % obniżenie natężenia emisji gazów cieplarnianych z paliw używanych w transporcie.

W ramach tego celu planuje się zabezpieczenie określonych ograniczeń emisji gazów cieplarnianych związanych z wszystkimi aspektami produkcji oraz użycia energii wykorzystywanej w transporcie drogowym oraz maszynach jezdnych nieporuszających się po drogach.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Biopaliwa a polityka energetyczna i sektor transportowy Unii Europejskiej

Sprawozdanie Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2010 roku
w sprawie pośredniej zmiany użytkowania gruntów spowodowanej
korzystaniem z biopaliw oraz biopłynów (KOM(2010) 811):

***„Biopaliwa stanowiąc będą istotny wkład w osiągnięcie wspomnianych celów
(energetycznych i środowiskowych – przyp.).***

Z tego powodu ich produkcja powinna być zrównoważona.

*Aby uniknąć negatywnych skutków ubocznych, obie dyrektywy (2009/28/WE oraz
2009/30/WE) obejmują najbardziej wszechstronny i zaawansowany system
zrównoważonego rozwoju na świecie.*

*Wprowadzają one pewną ilość kryteriów zrównoważonego rozwoju, które muszą
być spełnione przez podmioty gospodarcze, aby biopaliwa zostały zaliczone na poczet
celów legislacyjnych oraz zakwalifikowane do programów pomocowych.”*

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów (ILUC – indirect land use change)

– proces przekształcania obszarów zasobnych w pierwiastek węgla oraz obszarów o dużej różnorodności biologicznej w obszary produkcji surowców służących do produkcji biopaliw.

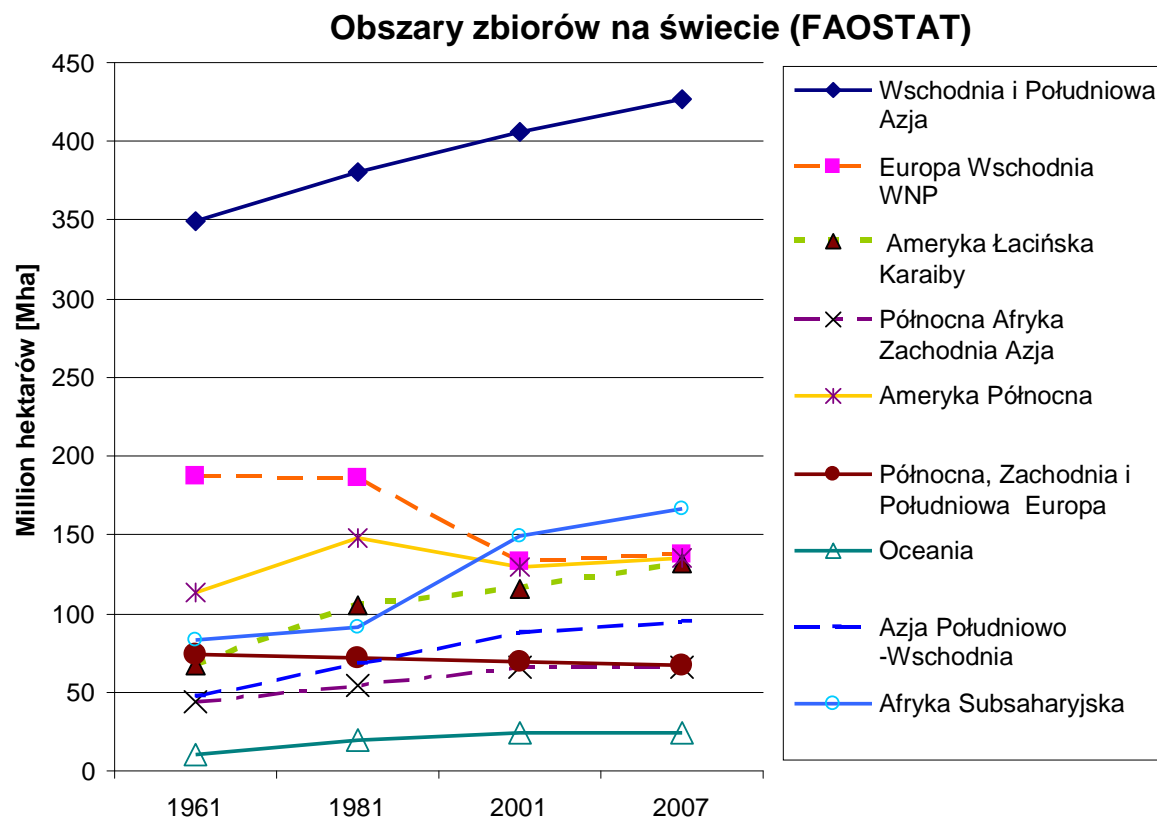
Podstawowym impulsem do pośredniej zmiany użytkowania gruntów jest zwiększony popyt na artykuły rolne, w sytuacji gdy zarówno dostępność odpowiednich gruntów rolnych jak i potencjał intensyfikacji produkcji rolnej są ograniczone.

Zakres ograniczeń dostępności gruntów rolnych w różnych regionach świata jest nadal przedmiotem debaty.

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów

W porównaniu z 1981 r. udział gruntów rolnych znacząco zmniejszył się w Europie, byłych krajach WNP oraz Ameryce Płn., co sugeruje, iż w tych regionach występuje dostateczna ilość gruntów, które można byłoby przeznaczyć pod uprawę roślin energetycznych.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów

Używanie biopaliw może spowodować ograniczenie emisji gazów cieplarnianych pod warunkiem, że poziom bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych z biopaliw będzie niższy niż poziom emisji z zastępowanych przez nie paliw kopalnych.

KE pracuje obecnie nad oceną skutków regulacji, która będzie się koncentrować na ocenie następujących wariantów polityki:

1. niepodjęcie żadnych działań w najbliższym okresie, kontynuacja obserwacji,
2. podniesienie progu redukcji emisji gazów cieplarnianych dla biopaliw,
3. wprowadzenie dodatkowych wymogów w zakresie zrównoważonego rozwoju dla niektórych kategorii biopaliw,
4. przypisanie pewnej ilości emisji gazów cieplarnianych biopaliwom, odzwierciedlając w ten sposób szacowany wpływ pośredniej zmiany użytkowania gruntów.

Ocena skutków regulacji, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym zmieniającym dyrektywę w sprawie odnawialnych źródeł energii oraz dyrektywę w sprawie jakości paliw najpóźniej do lipca 2011 r.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Od roku 2008 całkowita powierzchnia upraw zbóż, roślin oleistych i białkowych obniżyła się o 1,6 milionów hektarów, spadając z 71,2 do 69,6 milionów ha.

Ograniczenia eksportu cukru nałożone na UE przez WTO uwolniły 700 tys. hektarów przeznaczonych dotychczas pod uprawę buraków cukrowych.

Na 1 litr bioetanolu wytworzonego w UE można otrzymać do 1 kg półproduktu o przeznaczeniu paszowym.

Produkcja bioetanolu, potrzebnych do zastąpienia 10% paliw w UE w 2020 roku wytworzyłaby do ok. 20 milionów ton pasz dla zwierząt, co w kontekście rosnącej konsumpcji mięsa stwarza dodatkowe możliwości przed europejskim rolnictwem.

Między rokiem 2003 a 2008 wolumen upraw rzepaku wzrósł z 12 do 19 mln ton, wytwarzając w ten sposób 4 mln ton pasz.

4 miliony ton makuchu rzepakowego zastępują już 2 miliony hektarów upraw soi w krajach trzecich. W UE-27 szacuje się, że potencjał uprawy roślin oleistych wynosi 39 milionów ton, co daje dodatkowo 7,3 miliony ton pasz. W sumie ponad 11 mln ton pasz pochodzących z przerobu rzepaku mogą zastąpić już 5,6 miliony hektarów upraw soi GMO w krajach trzecich.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Pośrednia zmiana użytkowania gruntów – co dalej?

- Konieczne jest podejmowanie dalszych prac badawczych, w szczególności eliminując przyczyny nieścisłości związanych z szacowaniem zjawiska pośredniej zmiany użytkowania gruntów.
- Produkcja konwencjonalnych biopaliw wiąże się bezpośrednio z sytuacją na globalnym rynku surowców rolnych, dlatego należy rozważyć możliwość ewentualnego rozszerzenia kryteriów zrównoważonego rozwoju na pozostałe artykuły pochodzące z produkcji rolnej.

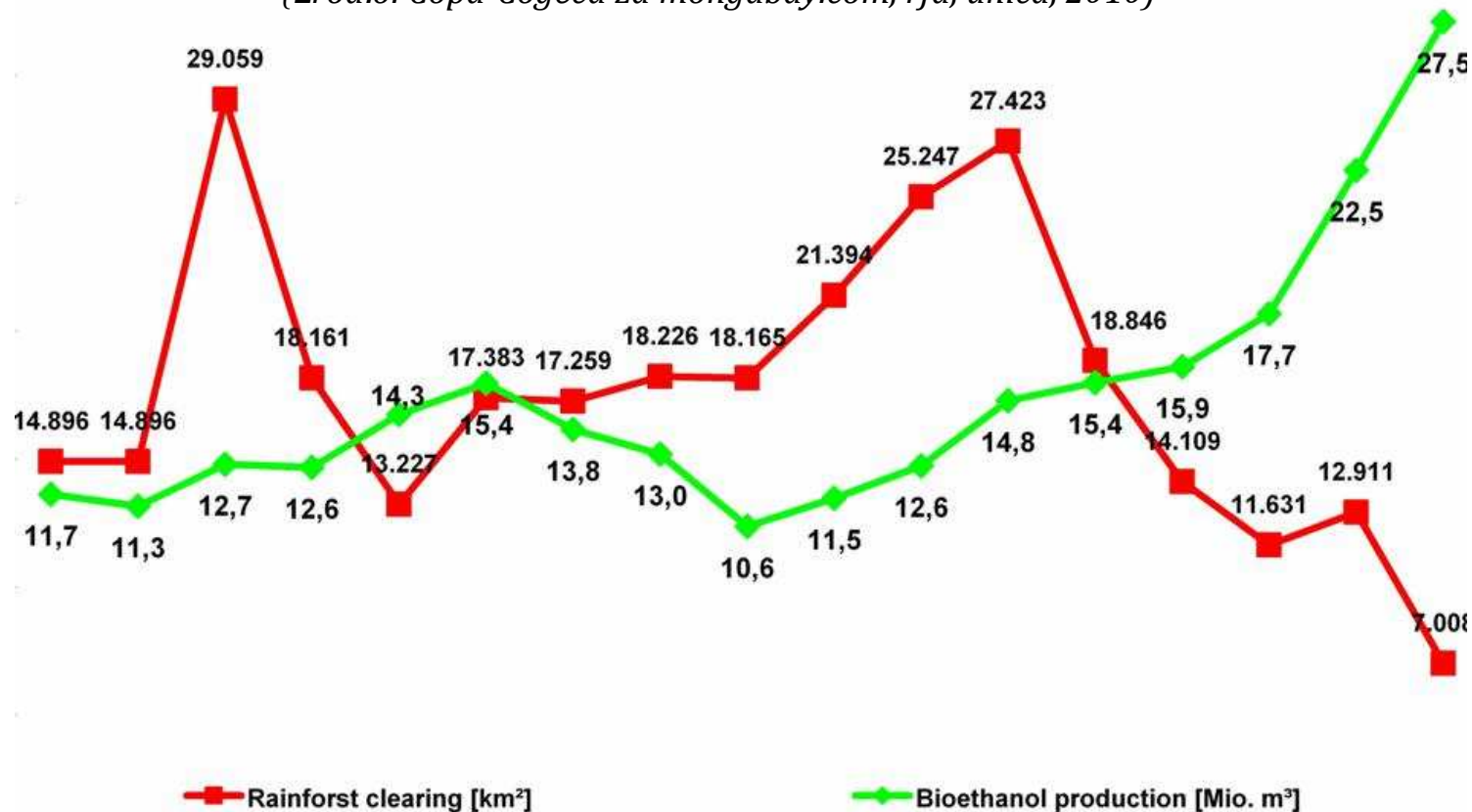
Czemu zawdzięczamy takie wyróżnienie jednego sektora gospodarki?

- Z punktu widzenia Unii Europejskiej, która jest dzisiaj światowym liderem w rozwiązaniach gospodarczych na rzecz ochrony środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym, równie istotną kwestią pozostaje rozwój sytuacji na rynku biopaliw w pozostałych częściach globu. Należy w sposób rozważny podchodzić do rozwiązań na rzecz ochrony zasobów w krajach trzecich.

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Produkcja bioetanolu a powierzchnia lasów deszczowych w Brazylii w latach 1993- 2010

(źródło: Copa-Cogeca za mongabay.com, rfa, unica, 2010)

Wnioski

- Biopaliwa to realna szansa na dla rolnictwa i obszarów wiejskich Unii Europejskiej;
- Zrównoważone biopaliwa przyczyniają się do redukcji emisji gazów cieplarnianych zwiększając jednocześnie bezpieczeństwo energetyczne;
- WPR a ILUC – konieczność większej spójności polityk horyzontalnych Unii Europejskiej; sprzeczne opinie poszczególnych organów KE względem ILUC;
- Z uwagi na możliwe potwierdzenie występowania zjawiska ILUC w krajach trzecich, skąd importowane są biokomponenty należy pilnie implementować we wszystkich krajach UE „dyrektywy biopaliwowe”;
- ILUC – pojęcie ważne, ale nieczytelne i niezrozumiałe, dlatego potrzeba dalszych analiz przed podjęciem działań legislacyjnych;
- Potrzeba skuteczniejszej realizacji polityki celnej – zwiększony, niekontrolowany import biokomponentów to strata nie tylko ekonomiczna, ale również środowiskowa i społeczna

Konferencja „Biopaliwa dla rolnictwa i obszarów wiejskich”

Dziękuję za uwagę

Krajowa Izba Biopaliw

Stowarzyszenie

ul. Grzybowska 2 lok. 49

00-131 Warszawa

tel./fax: 22 436-06-11

www.kib.pl, e-mail: info@kib.pl